

8. Σε ποιο βαθμό

είμαστε δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα;

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η σχολική κοινότητα (εκπαιδευτικοί, διεύθυνση, μαθητές/τριες, γονείς) αποτιμούν σε ποιο βαθμό είναι έτοιμοι να υποδεχτούν και να συμπεριλάβουν μαθητές/τριες πρόσφυγες. Η δραστηριότητα στηρίζεται στη διερεύνηση μέσω ερωτηματολογίου της κουλτούρας του σχολείου και των δράσεων, που έχει κάνει μέχρι τώρα, σε σχέση με τη συμπερίληψη. Το ερωτηματολόγιο στηρίζεται στη θεωρία της Προσέγγισης του Σχολείου ως Συνόλου (whole school approach) και το Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης (2018). Σκοπός είναι τα μέλη της σχολικής κοινότητας να απαντήσουν ως ομάδα εργασίας μαζί το ερωτηματολόγιο ώστε κάθε απάντηση να προκύπτει από ουσιαστική και ειλικρινή συζήτηση, στην οποία ακούγονται όλες οι φωνές. Μετά την ολοκλήρωση επεξεργάζονται άμεσα τα αποτελέσματα αναδεικνύοντας σε ποιες ενέργειες και δράσεις χρειάζεται να αναλάβουν. Λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες που χρειάζεται να βελτιώσουν αποφασίζουν σε ποιους τομείς χρειάζεται να δράσουν για να πετύχουν τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων. Οι δείκτες και η αναφορά τους σε συγκεκριμένα ζητήματα και ιδέες βοηθούν πολύ στον σχεδιασμό δραστηριοτήτων για μία συμπεριληπτική σχολική κοινότητα.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι στόχοι της δραστηριότητας οι συμμετέχοντες/χου-
σες να:

1. διερευνήσουν σε ποιο βαθμό η σχολική κοινότητα έχει αναπτύξει δράσεις για τη συμπερίληψη των προσφύγων και λειτουργεί σε ένα δημοκρατικό πλαίσιο τις αντιλήψεις των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα του σχολείου τους σε σχέση με τη συμπερίληψη,
2. αποτιμήσουν τον βαθμό που λειτουργεί δημοκρατικά και συμπεριληπτικά η σχολική κοινότητα
3. αναδειχθούν ανάγκες και ζητήματα που απαιτούν αποφάσεις για αλλαγή ή βελτίωση,
4. αναστοχαστούν όλοι/ες μαζί (εκπαιδευτικοί, διεύθυνση, μαθητές/τριες, γονείς) τις δυνατότητες που έχει το σχολείο να εξελιχθεί σε μία δημοκρατική και συμπεριληπτική κοινότητα,
5. αναγνωρίσουν ζητήματα και ανάγκες που έχει το σχολείο, για να είναι φιλόξενο και συμπεριληπτικό για τα παιδιά πρόσφυγες,
6. συνεργαστούν για την αναβάθμιση του σχολείου και της λειτουργίας της κοινότητας ως προς τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων.

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση της δραστηριότητας οι συμμε-
τέχοντες/χουσες αναμένεται να:

1. αξιολογούν τις δράσεις και ενέργειες τους σε σχέση με τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων,
2. οργανώνουν κοινές δράσεις για την αναβάθμιση του σχολείου σε σχέση με τη συμπερίληψη και τον δημοκρατικό πολιτισμό,
3. συνεργάζονται με σκοπό την υποδοχή και συμπερίληψη παιδιών προσφύγων στο σχολείο,
4. διαλέγονται, για να παίρνουν κοινές αποφάσεις,
5. νιώθουν ασφάλεια με την αποτίμηση των ενεργειών και δράσεών τους στο πλαίσιο της ομάδας,
6. δρουν από κοινού για την επίτευξη κοινού στόχου,
7. υιοθετούν νέες ιδέες και προτάσεις όταν πρόκειται για την αναβάθμιση της λειτουργίας του σχολείου και της σχολικής κοινότητας.

Σε ποιο βαθμό

είμαστε δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα;

ΑΞΙΕΣ

ΣΤΑΣΕΙΣ

Σεβασμός

- (27) Δίνει χώρο στους άλλους για να εκφράζονται

B

Πολιτειακή συνείδηση

- (33) Εκφράζει προθυμία να συνεργαστεί και να δουλέψει με άλλους

B

- (34) Συνεργάζεται με άλλους για κοινούς σκοπούς και ενδιαφέροντα

B

- (36) Συζητά για το τι μπορεί να γίνει ώστε να βελτιωθεί η κοινότητα

M

Υπευθυνότητα

- (39) Δείχνει ότι αποδέχεται την ευθύνη για τις πράξεις του/της

B

Αυτεπάρκεια

- (45) Εκφράζει την πεποίθηση ότι μπορεί να υλοποιεί τις δραστηριότητες που έχει σχεδιάσει

B

- (46) Εκφράζει πίστη στην ικανότητά του/της να ξεπερνά τα εμπόδια κατά την επιδίωξη ενός στόχου

M

Ανεκτικότητα στην αμφισημία

- (50) Συνεργάζεται καλά με άλλους ανθρώπους που έχουν πολλές διαφορετικές απόψεις

B

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Δεξιότητες ακρόασης και παρατήρησης

- (70) Ακούει προσεκτικά τις διαφορετικές απόψεις

B

- (71) Ακούει προσεκτικά τους άλλους

B

Ευελιξία και προσαρμοστικότητα

- (82) Αλλάζει τις απόψεις του/της, εφόσον του/της αποδείξουν με λογικά επιχειρήματα ότι κάτι τέτοιο είναι απαραίτητο

B

- (83) Μπορεί να αλλάξει αποφάσεις που έχει λάβει εφόσον αυτό καθίσταται αναγκαίο λόγω των συνεπειών τους

B

Δεξιότητες επίλυσης συγκρούσεων

- (95) Όταν εργάζεται ως μέλος μιας ομάδας, συμβάλλει στην ομαδική εργασία στον βαθμό που του/της αναλογεί

B

- (97) Όταν εργάζεται ως μέλος μιας ομάδας, ενημερώνει τους άλλους για τυχόν συναφείς ή χρήσιμες πληροφορίες

M

ΓΝΩΣΗ & ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Σε ποιο βαθμό

είμαστε δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα;

Βήματα δραστηριότητας

01

Συγκροτείται στη σχολική μονάδα μία ομάδα συντονισμού στην οποία μετέχουν η διεύθυνση (1), εκπαιδευτικοί (2), μαθητές/τριες (1-2) και γονείς (1-2). Ο/Η εκπρόσωπος της διεύθυνσης θα είναι συντονιστής/νίστρια. Είναι καλό να γίνει ανοιχτή πρόσκληση στην οποία να αναφέρονται ο σκοπός της συγκρότησης: η ομάδα σκοπεύει να εργαστεί ώστε να αποτιμήσει σε ποιο βαθμό η κοινότητα μας λειτουργεί δημοκρατικά και συμπεριληπτικά ώστε να υποδεχτεί παιδιά πρόσφυγες. Σημασία έχει να περιληφθούν αντιπρόσωποι όλων των ομάδων της σχολικής κοινότητας.

02

Η ομάδα συγκροτείται και ορίζει την ημέρα που θα συναντηθούν για να συνεργαστούν. Γίνεται σαφές σε όλους και όλες ότι είναι ισότιμη η συμμετοχή τους και ότι η διεύθυνση έχει συντονιστικό ρόλο.

03

Οργανώνεται εργαστήριο της ομάδας. Προτείνεται να γίνει μία σύντομη εισαγωγή στο ερωτηματολόγιο και στις θεωρίες τις οποίες βασίζεται, της Προσέγγισης του Σχολείου ως Συνόλου (whole school approach) και του Πλαισίου Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης (2018). Στη συνέχεια κάθε μέλος απαντά αρχικά ατομικά το ερωτηματολόγιο. Όταν το ολοκληρώσουν στον χρόνο που χρειάζονται, συζητούν όλοι/ες μαζί και συμπληρώνουν μετά από συζήτηση ένα έναν τους δείκτες. Είναι σημαντικό σε κάθε δείκτη να ακούγονται πρώτα οι απαντήσεις όλων, για να διαπιστώνονται οι διαφορετικές οπτικές και να ανταλλάσσονται οι πληροφορίες. Είναι πολύ σημαντικό να διαμορφωθεί στην ομάδα κλίμα συνεργασίας και σεβασμού και να εκτιμηθεί η σημασία της πρόσβασης στην πληροφορία και στη λήψη αποφάσεων.

Αφού συμπληρωθεί το ερωτηματολόγιο, διαπιστώνει η ομάδα σε ποιους δείκτες η δράση τους επιδέχεται βελτίωση ώστε να αναπτύξει περισσότερο ένα δημοκρατικό και συμπεριληπτικό περιβάλλον για όλους/ες και φυσικά για τα παιδιά πρόσφυγες.

Τέλος, αποφασίζουν ποιες ενέργειες και δράσεις χρειάζεται να αναλάβουν ως σχολική κοινότητα για ένα δημοκρατικό και συμπεριληπτικό σχολείο, λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες που χρειάζεται να βελτιώσουν, σε ποιους από τους τρεις τομείς/πυλώνες χρειάζεται να δράσουν και σε ποιο βαθμό, για να πετύχουν τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων; [Είναι καλό να επιλέξουν τον κατάλληλο βαθμό ενεργοποίησης (μέτρια, αρκετά, πολύ) σε κάθε τομέα που αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα ζητήματα και δεν έχουν ενεργήσει και δράσει όσο χρειάζεται].

Σε ποιο βαθμό

είμαστε δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα;

Αποτίμηση/Αξιολόγηση

Αναστοχαστικός κύκλος στο τέλος του εργαστηρίου, με απαντήσεις από όλα τα μέλη της ομάδας:

- Πώς νιώσαμε στο πλαίσιο της ομάδας με τη συνεργασία μας για ένα κοινό σκοπό την υποδοχή και συμπερίληψη παιδιών προσφύγων;
- Νιώσαμε ασφάλεια να εκφράζουμε τη γνώμη μας και να αποτιμούμε τις ενέργειες και τις δράσεις μας;
- Τώρα που γνωρίζουμε τι χρειάζεται να βελτιώσουμε μπορούμε μαζί να οργανώσουμε κοινές δράσεις για την αναβάθμιση του σχολείου σε σχέση με τη συμπερίληψη και τον δημοκρατικό πολιτισμό.

(Προτείνεται να ακολουθήσει η Δραστηριότητα «Δημιουργία Σχεδίου Δράσης»).

Δημιουργία σύντομου ερωτηματολογίου αξιολόγησης της δραστηριότητας με βάση τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, που θα δοθεί στο τέλος του εργαστηρίου σε όλους και όλες.

Υλικά/πηγές

1. Παρουσίαση ppt της θεωρίας του ερωτηματολογίου.
2. Ηλεκτρονικός Υπολογιστής.
3. Βιντεοπροβολέας.
4. Ερωτηματολόγιο/φωτοτυπίες για όλα τα μέλη της ομάδας και ένα επιπλέον που συμπληρώνεται από την ομάδα.

Σε ποιο βαθμό

είμαστε δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα;

Δείκτες που περιγράφουν μια δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα για τα παιδιά πρόσφυγες
Για να γίνει το σχολείο μας πιο συμπεριληπτικό, ας σκεφτούμε σε ποιο βαθμό
οι δράσεις μας ικανοποιούν τους παρακάτω δείκτες:

1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Εν μέρει, 4: Πολύ

ΤΟΜΕΑΣ 1: ΣΧΟΛΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Γενικοί δείκτες	Ειδικοί δείκτες	1	2	3	4
1.1. Η διοίκηση του σχολείου είναι δημοκρατική και συμπεριληπτική.	■ Γίνονται συναντήσεις, στις οποίες το διδακτικό προσωπικό συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων για θέματα που σχετίζονται με το σχολείο και τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων.				
	■ Η διεύθυνση συμβουλευέται τακτικά τους μαθητές για την διαμόρφωση της πολιτικής του σχολείου για θέματα που αφορούν όλους τους μαθητές.				
	■ Υπάρχει σύλλογος γονέων και συνεδριάζει με σκοπό να συζητήσει θέματα σχετικά με το σχολείο, ανάμεσά τους θέματα συμπερίληψης.				
	■ Στον κανονισμό λειτουργίας του σχολείου και στα έγγραφα που εκφράζουν την πολιτική του σχολείου, υπάρχουν αναφορές στα ανθρώπινα δικαιώματα και στην εκπαίδευση για την δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη.				
1.2. Υπάρχει διαφάνεια και προσβασιμότητα στις πληροφορίες.	■ Τα έγγραφα που εκφράζουν την πολιτική του σχολείου είναι εύκολα προσβάσιμα στο κοινό (στην ιστοσελίδα του σχολείου ή σε άλλη εύκολα προσβάσιμη πηγή) μεταφρασμένα στις γλώσσες των μαθητών προσφύγων.				
	■ Οι γονείς, ανάμεσά τους και οι γονείς των παιδιών προσφύγων, ενημερώνονται με άμεσους τρόπους επικοινωνίας για θέματα που σχετίζονται με το σχολείο.				
	■ Αξιολογείται σε τακτά χρονικά διαστήματα η προσβασιμότητα όλων στις πληροφορίες που σχετίζονται με το σχολείο.				
	■ Υπάρχουν σαφή συστήματα για καταγγελίες μαθητών, γονέων και μελών του σχολικού προσωπικού που γίνονται εμπιστευτικά και αφορούν οποιοδήποτε θέμα σχετίζεται με το σχολείο.				

Σε ποιο βαθμό

είμαστε δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα;

Δείκτες που περιγράφουν μια δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα για τα παιδιά πρόσφυγες
Για να γίνει το σχολείο μας πιο συμπεριληπτικό, ας σκεφτούμε σε ποιο βαθμό
οι δράσεις μας ικανοποιούν τους παρακάτω δείκτες:

1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Εν μέρει, 4: Πολύ

ΤΟΜΕΑΣ 1: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ - ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Γενικοί δείκτες	Ειδικοί δείκτες	1	2	3	4
1.3. Το Μαθητικό Συμβούλιο συμμετέχει ενεργά στην λειτουργία του σχολείου.	■ Το σχολείο φροντίζει να δημιουργηθεί κανονισμός λειτουργίας με την συμμετοχή των μαθητών, που να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις αρχές της δημοκρατικής λειτουργίας του.				
	■ Προσφέρονται τακτικά στους μαθητές πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων (μαθητικό συμβούλιο ή άλλο), είτε απευθείας από μέλη του συλλόγου διδασκόντων ή με άλλους τρόπους (φυλλάδια ή άλλα μέσα).				
	■ Το μαθητικόσυμβούλιο συμμετέχει ενεργά στη συζήτηση για θέματα που σχετίζονται με τη διαχείριση του σχολείου και τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων.				
1.4. Η ισότητα και η πρόληψη κάθε μορφής διάκρισης αποτελεί προτεραιότητα του σχολείου.	■ Η ίση μεταχείριση και η πρόληψη των διακρίσεων και συγκρούσεων αναφέρονται ρητά στον κανονισμό του σχολείου.				
	■ Όλοι στη σχολική κοινότητα, μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί και άλλα μέλη του προσωπικού, ενθαρρύνονται ενεργά να αντιτάσσονται σε οποιαδήποτε μορφή διάκρισης στο σχολείο.				
	■ Εκπαιδευτικοί, μαθητές και διοίκηση του σχολείου ασχολούνται ενεργά με την καταγραφή και αντιμετώπιση διακρίσεων κατά των παιδιών προσφύγων στο σχολείο.				
	■ Υπάρχουν συγκεκριμένες διαδικασίες για την πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών διακρίσεων σχολείο.				

Σε ποιο βαθμό

είμαστε δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα;

Δείκτες που περιγράφουν μια δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα για τα παιδιά πρόσφυγες
Για να γίνει το σχολείο μας πιο συμπεριληπτικό, ας σκεφτούμε σε ποιο βαθμό
οι δράσεις μας ικανοποιούν τους παρακάτω δείκτες:

1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Εν μέρει, 4: Πολύ

ΤΟΜΕΑΣ 1: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ - ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Γενικοί δείκτες	Ειδικοί δείκτες	1	2	3	4
1.4. Η ισότητα και η πρόληψη κάθε μορφής διάκρισης αποτελεί προτεραιότητα του σχολείου.	■ Υπάρχουν διαδικασίες που επιτρέπουν στα μέλη της σχολικής κοινότητας να αναφέρουν εμπιστευτικά περιστατικά διακρίσεων στο σχολείο σε συγκεκριμένα μέλη του προσωπικού τα οποία μπορούν να εμπιστευτούν και τα οποία έχουν την δικαιοδοσία να αντιμετωπίσουν τέτοια θέματα.				
	■ Υπάρχουν διαδικασίες ώστε σε πλαίσιο ασφάλειας και εμπιστοσύνης τα παιδιά πρόσφυγες να αναφέρουν εμπιστευτικά περιστατικά διακρίσεων στο σχολείο.				
1.5. Η συμπερίληψη και η διαφορετικότητα υποστηρίζονται ενεργά.	■ Η πολιτική διαχείρισης του σχολείου δηλώνει τη δέσμευσή του να καλωσορίζει άτομα από κάθε περιβάλλον και κοινωνική ομάδα (γονείς, προσωπικό και μαθητές), ανεξάρτητα από το φύλο, την εθνικότητα, τις θρησκείες, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, τη φυλή, τις ικανότητες ή την έλλειψή τους.				
	■ Το σχολείο παρακολουθεί και μετρά την πρόοδο μαθητών από ευάλωτες ή μειονοτικές ομάδες και ιδιαίτερα των παιδιών προσφύγων σε σχέση με την πρόοδο της πλειονότητας των μαθητών.				
	■ Το προσωπικό του σχολείου παρακολουθεί την κοινωνική αλληλεπίδραση των μαθητών, ώστε να μην παραβλέψει ενδείξεις πρακτικών αποκλεισμού και διακρίσεων εναντίον συγκεκριμένων ατόμων ή ομάδων, ιδιαίτερα σε περιόδους εξαιρετικών συνθηκών (π.χ. Covid-19).				

Σε ποιο βαθμό

είμαστε δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα;

Δείκτες που περιγράφουν μια δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα για τα παιδιά πρόσφυγες
Για να γίνει το σχολείο μας πιο συμπεριληπτικό, ας σκεφτούμε σε ποιο βαθμό
οι δράσεις μας ικανοποιούν τους παρακάτω δείκτες:

1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Εν μέρει, 4: Πολύ

ΤΟΜΕΑΣ 1: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ - ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Γενικοί δείκτες	Ειδικοί δείκτες	1	2	3	4
1.6. Το ήθος του σχολείου υποστηρίζει τη διαχείριση συγκρούσεων και την ειρηνική επίλυση τους.	■ Προγράμματα στο σχολείο προωθούν τη συμπερίληψη και το δικαίωμα στην ετερότητα, ως μορφή πρόληψης της βίας.				
	■ Υπάρχει συγκεκριμένη πολιτική για τον τρόπο που γίνεται η αναφορά και η αντιμετώπιση των περιπτώσεων εκφοβισμού και των συγκρούσεων, ιδιαίτερα σε σχέση με τα παιδιά πρόσφυγες.				
	■ Διατίθενται υπηρεσίες διαμεσολάβησης και προσφέρονται από εκπαιδευμένα μέλη της σχολικής κοινότητας, όπως απαιτείται.				
	■ Υπάρχουν μαθητές ή εκπαιδευτικοί οι οποίοι έχουν εκπαιδευτεί/καταρτιστεί και ασχολούνται με την εκπαίδευση για την ειρήνη, τη διαμεσολάβηση και τη διαχείριση συγκρούσεων.				
	■ Το συνολικό κλίμα του σχολείου αποπνέει ασφάλεια και εμπιστοσύνη στα παιδιά πρόσφυγες να αναφέρουν εμπιστευτικά περιστατικά εκφοβισμού ή συγκρούσεων στο σχολείο.				

Σε ποιο βαθμό

είμαστε δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα;

Δείκτες που περιγράφουν μια δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα για τα παιδιά πρόσφυγες
Για να γίνει το σχολείο μας πιο συμπεριληπτικό, ας σκεφτούμε σε ποιο βαθμό
οι δράσεις μας ικανοποιούν τους παρακάτω δείκτες:

1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Εν μέρει, 4: Πολύ

ΤΟΜΕΑΣ 2: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ

Γενικοί δείκτες	Ειδικοί δείκτες	1	2	3	4
2.1. Η εκπαίδευση για την δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/και για τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελεί συστατικό του περιεχομένου των μαθημάτων.	■ Στα σχέδια μαθημάτων ή προγραμμάτων υπάρχουν σαφείς αναφορές στα στοιχεία της εκπαίδευσης για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/και της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα.				
	■ Στη διδασκαλία των μαθημάτων υπάρχει στρατηγική και προγραμματισμός για τη συμπερίληψη στοιχείων της δημοκρατικής ιδιότητας του πολίτη ή/και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων - με αναφορές, παραδείγματα, μελέτες περιπτώσεων και αναφορές στη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων (διδασκαλία σχετικά με την δημοκρατία, για την δημοκρατία και μέσω της δημοκρατίας).				
	■ Οι εκπαιδευτικοί στα μαθήματά τους κάνουν ρητή αναφορά στα στοιχεία της δημοκρατικής ιδιότητας του πολίτη ή/και της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα.				
	■ Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν στην τάξη τους διαδραστικές και μαθητοκεντρικές μεθόδους σε τακτική βάση, στα οποία εντάσσουν με ποικίλους τρόπους και τα παιδιά πρόσφυγες.				
2.2. Στο σχολείο διοργανώνονται προγράμματα και εξωσχολικές δραστηριότητες που στοχεύουν στην προώθηση των δημοκρατικών αρχών και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.	■ Υπάρχει τουλάχιστον μια δραστηριότητα ή ομάδα που ασχολείται με θέματα που σχετίζονται με τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/ την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα ή την εκπαίδευση προσφύγων.				
	■ Γίνεται τουλάχιστον μία εκδήλωση ευαισθητοποίησης ολόκληρου του σχολείου κάθε χρόνο που προάγει την εκπαίδευση στη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή / και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με αναφορά και στη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων.				

Σε ποιο βαθμό

είμαστε δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα;

ΤΟΜΕΑΣ 2: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ

Γενικοί δείκτες	Ειδικοί δείκτες	1	2	3	4
2.2. Στο σχολείο διοργανώνονται προγράμματα και εξωσχολικές δραστηριότητες που στοχεύουν στην προώθηση των δημοκρατικών αρχών και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.	■ Οι μαθητές πραγματοποιούν προγράμματα σχετικά με την εκπαίδευση για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/ και την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη συμπερίληψη στη σχολική κοινότητα.				
	■ Καλούνται τακτικά στο σχολείο οργανισμοί που ασχολούνται με θέματα που σχετίζονται με την συμπερίληψη των προσφύγων, τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/και την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ενημερώνουν, παρουσιάζουν τη δουλειά τους ή οργανώνουν εξωσχολικές δραστηριότητες.				

Δείκτες που περιγράφουν μια δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα για τα παιδιά πρόσφυγες
 Για να γίνει το σχολείο μας πιο συμπεριληπτικό, ας σκεφτούμε σε ποιο βαθμό
 οι δράσεις μας ικανοποιούν τους παρακάτω δείκτες:

1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Εν μέρει, 4: Πολύ

ΤΟΜΕΑΣ 3: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ (ΓΟΝΕΙΣ - ΣΧΟΛΕΙΑ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ)

Γενικοί δείκτες	Ειδικοί δείκτες	1	2	3	4
3.1. Το σχολείο συνεργάζεται με όλους τους γονείς (τόσο των ντόπιων όσο και των προσφύγων μαθητών) καθώς και με άλλους φορείς στην κοινότητα.	■ Το σχολείο συνεργάζεται με τις τοπικές αρχές, τους γονείς, μη κυβερνητικούς οργανισμούς, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και οργανισμούς.				
	■ Οργανισμοί από την τοπική κοινότητα χρησιμοποιούν τακτικά τις σχολικές εγκαταστάσεις για να οργανώνουν εκδηλώσεις με στόχο την επίλυση κοινοτικών προβλημάτων και την υποστήριξη των κοινοτικών συμφερόντων.				
	■ Οργανισμοί που φροντίζουν παιδιά πρόσφυγες συνεργάζονται με το σχολείο με σκοπό τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων.				
	■ Οργανισμοί που ασχολούνται με τη συμπερίληψη προσφύγων προσκαλούνται τακτικά στο σχολείο για τη διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων.				

Σε ποιο βαθμό

είμαστε δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα;

Δείκτες που περιγράφουν μια δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα για τα παιδιά πρόσφυγες
Για να γίνει το σχολείο μας πιο συμπεριληπτικό, ας σκεφτούμε σε ποιο βαθμό
οι δράσεις μας ικανοποιούν τους παρακάτω δείκτες:

1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Εν μέρει, 4: Πολύ

ΤΟΜΕΑΣ 3: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ (ΓΟΝΕΙΣ - ΣΧΟΛΕΙΑ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ)

Γενικοί δείκτες

3.2.

Το σχολείο συνεργάζεται
με άλλα σχολεία.

Ειδικοί δείκτες

- Το σχολείο διοργανώνει συνεργασίες και κοινές δραστηριότητες με άλλα σχολεία της χώρας για την εκπαίδευση στη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/και την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων.
- Διοργανώνονται κοινές εκδηλώσεις σχολείων, με συμμετοχή των παιδιών ή/και των γονέων/κηδεμόνων των παιδιών προσφύγων.
- Πραγματοποιούνται επισκέψεις μεταξύ σχολείων για θέματα που αφορούν τα παιδιά πρόσφυγες.

1

2

3

4

Σε ποιο βαθμό

είμαστε δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα;

Ενέργειες και δράσεις που χρειάζεται να αναλάβουμε ως σχολική κοινότητα για ένα δημοκρατικό και συμπεριληπτικό σχολείο

Λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες που χρειάζεται να βελτιώσουμε, σε ποιους τομείς χρειάζεται να δράσουμε στο πλαίσιο του προγράμματος και σε ποιο βαθμό, για να πετύχουμε τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων; (Είναι καλό να επιλέξετε τον κατάλληλο βαθμό ενεργοποίησης (μέτρια, αρκετά, πολύ) σε κάθε τομέα που αντιμετωπίζετε τα μεγαλύτερα ζητήματα και δεν έχετε ενεργήσει και δράσει όσο μπορείτε)

Τομείς-ενέργειες	Μέτρια 1	Αρκετά 2	Πολύ 3
1. Ενέργειες και δράσεις για τα παιδιά πρόσφυγες ως εκπαιδευτικοί, γονείς, μαθητές, διεύθυνση.			
2. Ενέργειες και δράσεις για τα παιδιά πρόσφυγες σε συνεργασία με τοπικούς φορείς και οργανισμούς που φροντίζουν παιδιά πρόσφυγες ή εργάζονται για τη συμπερίληψή τους στο σχολείο.			
3. Ενέργειες και δράσεις για τους κηδεμόνες των παιδιών προσφύγων ως εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς, διεύθυνση.			
4. Ενέργειες και δράσεις για τους μαθητές, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών προσφύγων, και τους γονείς του σχολείου ώστε να συμβάλουμε ενεργά στη συμπερίληψη τα παιδιών προσφύγων.			
5. Ενέργειες και δράσεις για τους/τις εκπαιδευτικούς του σχολείου μας ώστε να συμβάλουμε ενεργά στη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων;			

Ποιους δείκτες εμπλέκουν οι ενέργειες και οι δράσεις που θα σχεδιάσουμε;

-
-
-
-
-

